

CULTURA & ESPECTACLES

Shakira actuarà a l'Estadi Olímpic

El 29 de maig la cantant tornarà a actuar a Barcelona, mig any després d'haver-ho fet

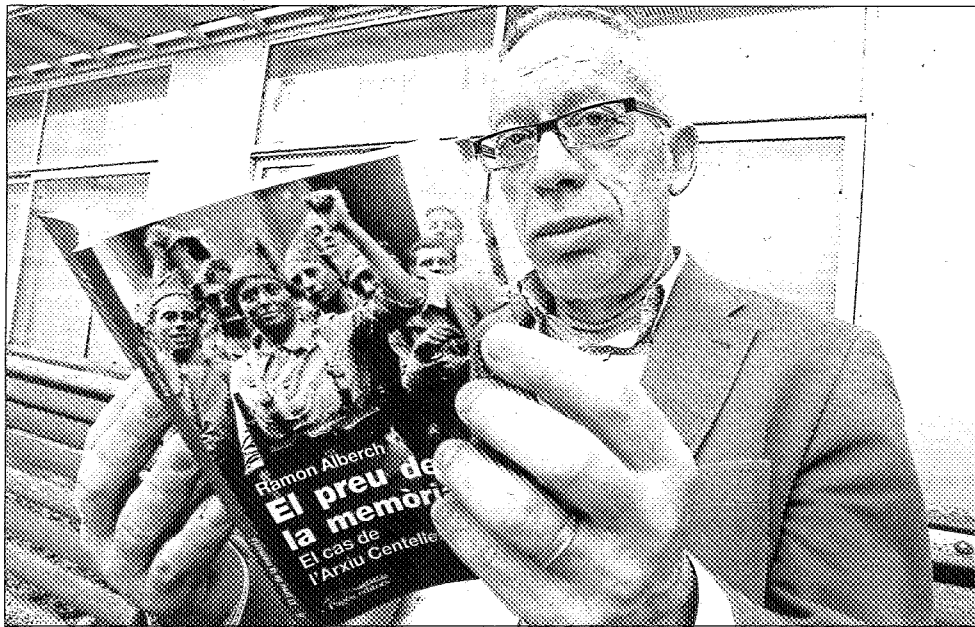
El fins fa poc subdirector general d'Arxius i Gestió Documental de la Generalitat, Ramon Alberch, revela en un llibre les claus per entendre la polèmica venda

Els Centelles, un cas

Maria Pajau
BARCELONA

A finals del 2009, esclata va amb fúria l'afer Centelles sense que llavors ningú en pogués preveure quines series les conseqüències reals i els danys —els beneficis— col·laterals. No han estat pocs. Un any i mig després, la controvertida venda de l'arxiu del fotoperiodista al Ministeri de Cultura, amb destinació a Salamanca, és de referència obligada en el debat obert de la recuperació del patrimoni fotogràfic català. Ramon Alberch, fins fa ben poc subdirector general d'Arxius i Gestió Documental de la Generalitat i la persona que va dur les negociacions amb la família Centelles, ha rescatat, resseguit i documentat tot el llarg i difícil procés en el llibre *El preu de la memòria. El cas de l'Arxiu Centelles* (Pagès Editors), en el qual hi ha dues tesis essencials. Una, que el Departament de Cultura va "jugar net" en tot moment i que sempre va tenir la voluntat d'arribar a un acord amb els hereus del fotoperiodista. Dues, que els germans Sergi i Octavi Centelles van reescriure un guió dels fets "manipulat" per enganyar l'opinió pública.

Centelles 'avida dollars'
Alberch defensa en el llibre que l'objectiu dels hereus era bàsicament econòmic. Justificar la venda al ministeri perquè l'oferta d'exposicions, la publicació d'un catàleg i la convo-

Ramon Alberch, la persona que va viure més de prop les negociacions amb la família Centelles, ahir ■ JUANMA RAMOS

catòria d'un premi amb el nom del seu pare era més potent i sòlida va ser una "argúcia" per amagar la seva cobdícia.

Segurament mal aconsellats —el seu assessor i portaveu, Joaquín D. Gasca, és una figura "determinant" per entendre el procés—, els fills de Centelles es van enlluernar amb els 700.000 euros, sense l'explotació dels drets d'autor, que els oferia el ministeri i van considerar que era superior a la proposta de la Generalitat: 500.000 euros i, atenció, els drets durant sis anys (100.000 euros cada any). Pel que fa a totes les pro-

meses de difusió de l'obra de Centelles, "encara no n'ha cristal·litzat cap".

Segons Alberch, la prova irrefutable que l'operació va ser purament mercantilista va aflorar a un cop culminada la venda, quan els Centelles van entrar en el mercat de les

Per tot plegat els Centelles poden haver ingressat entre un milió i mig i dos milions d'euros

subhastes per rendibilitzar les còpies d'època. I el darrer capítol de la sòrdida aventura d'avarícia és, a parer d'Alberch, la venda d'un lot de fotografies al mecenes Antoni Vila Casas, que les va cedir a l'Ajuntament de Barcelona amb el noble fi que part del patrimoni de Centelles es quedés a Catalunya.

Alberch calcula que per tot plegat els Centelles poden haver ingressat entre un milió i mig i dos milions d'euros. Quantitat que, lògicament, va tenir conseqüències en la declaració de renda dels Centelles del 2010. "Cap problema: van cobrir l'import

que havien de pagar a Hisenda amb 1.200 fotografies més del seu pare que van donar al ministeri".

L'intent de 'confiscació'

Els fills de Centelles sempre han dit que van decidir vendre l'arxiu al ministeri perquè la Generalitat va voler "confiscar-los" el fons en declarar-lo bé del patrimoni cultural català. Les dates no quadren: la declaració de bé integrant del patrimoni cultural es va aprovar l'11 de novembre i els Centelles van vendre l'arxiu el 30 d'octubre.

Els deslleials

En aquella època, Alberch

parlava dia sí i dia també amb Madrid per tractar el retorn dels papers de Salamanca. "Mai" ningú no va avisar-lo que els Centelles havien ofert el seu arxiu al ministeri. Ni tan sols quan van tancar l'acord.

Els fills del reputat fotoperiodista van ser "deslleials" al seu pare: "Fins i tot després de la decepció que per a Centelles va significar l'escassa atenció que li dispensà la Generalitat en els darrers anys de la seva vida, havia manifestat públicament que en cap cas cercava un benefici econòmic i que volia que el seu arxiu es quedés a Catalunya".

L'afer, en positiu

De tot l'afer, Alberch creu que n'ha emergit una conseqüència positiva: "S'ha tornat a posar sobre la taula la imprescindible valorització del patrimoni fotogràfic català". Tot i que just després de l'esclat de la polèmica venda no van ser pocs els que van intentar especular econòmicament amb els arxius, el seny s'ha imposat i, els darrers mesos, s'han tancat una sèrie d'acords de dipòsits en institucions públiques (Misericòrdia de Macba, Gomis a la Fundació Miró...). Ara bé, Alberch, que actualment és el director de l'Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents de la UAB, creu que és imprescindible establir una política clara i, perquè no, analitzar si cal un centre especialitzat d'abast nacional. ■